

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027
ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ΄ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
ΕΒΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 4	ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΟΜΠ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ:

1. Έκφραση Έκθεση, Γενικό Λύκειο, Γ΄ τεύχος, αναθεωρημένη έκδοση, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016 = ΕΕ Γ΄
2. Έκφραση Έκθεση για το Γενικό Λύκειο, Θεματικοί Κύκλοι, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016 = ΘΚ
3. Γλωσσικές ασκήσεις, Γενικό Λύκειο, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ», 2016 = ΓΑ
4. Πολιτική Αγωγή Β΄ Λυκείου, ΥΑΠ = ΠΑ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ

Οι μαθητές/-τριες να είναι σε θέση **να κατανοούν, να παράγουν και να μετασχηματίζουν** προφορικά/γραπτά κείμενα που ανήκουν σε ποικίλα κειμενικά είδη και **να αξιολογούν** την αποτελεσματικότητά τους.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ**ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ - ΕΝΟΤΗΤΕΣ****Θεματικές Ενότητες:**

- 1) Κύπρος – Ελλάδα – Ευρώπη – Κόσμος.
(- Η ευρωπαϊκή διάσταση της Εκπαίδευσης.
- Οι διαχρονικές αξίες του Ελληνισμού.

- Οι σύγχρονες προκλήσεις / τα σύγχρονα προβλήματα στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία.
- Η ενεργός πολιτότητα/πολιτεϊότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση).

2) Επιστήμη – Τεχνολογία. Διατάραξη Οικοσυστήματος.

▪ **Κειμενικοί τύποι:**

1) Επιχειρηματολογία

- Τρόποι και Μέσα Πειθούς: Επίκληση στη Λογική/στην Αυθεντία/στο Συναίσθημα/στο ήθος του πομπού/στο ήθος του δέκτη, επίθεση στο ήθος του αντιπάλου
- Συλλογιστική πορεία και αναγνώριση συλλογισμών. Διευκρινίζεται ότι η διδασκαλία της συλλογιστικής πορείας εστιάζει αποκλειστικά και μόνο στη λογική κατεύθυνση της σκέψης (Παραγωγική, Επαγωγική, Αναλογική).

2) Περιγραφή στην Επιχειρηματολογία

▪ **Κειμενικά είδη για κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου:**

- ✓ Κείμενα για κατανόηση και επεξεργασία: π.χ. γραπτά, γλωσσικά/μη γλωσσικά, μονοτροπικά/πολυτροπικά, ασυνεχή, στα κειμενικά είδη του Άρθρου, του Δοκιμίου, της Επιστολής, της Ομιλίας (Προσχεδιασμένος Προφορικός Λόγος), της συνέντευξης κ.λπ.
- ✓ Παραγωγή Γραπτού Επικοινωνιακού Λόγου στα κειμενικά είδη του Άρθρου, του Δοκιμίου, της Επιστολής και της Ομιλίας, σε συνδυασμό με τις προαναφερθείσες Θεματικές Ενότητες

❖ **Κατά την επεξεργασία/μετατροπή/δημιουργία κειμένων ακολουθείται η μεθοδολογική αρχή της συνεξέτασης/διασύνδεσης μορφής - περιεχομένου. Εξετάζεται ο λειτουργικός ρόλος των γλωσσικών επιλογών του/της συγγραφέως και εφαρμόζεται σε κείμενα προφορικού και γραπτού λόγου των μαθητών/τριών.**

- Επικοινωνιακό και κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο - ιστορικότητα κειμένου
- Ερωτήσεις κατανόησης περιεχομένου και μορφής
- Ύφος – τρόποι ανίχνευσης ύφους, σημεία στίξης και λειτουργία, σκοπός
- Κριτική τοποθέτηση
- Σημειώσεις - Περίληψη γραπτού κειμένου

▪ Οργάνωση Λόγου - Δομή κειμένου. Λειτουργία των γλωσσικών στοιχείων:

Εξωτερικά δομικά στοιχεία κειμένου, ανάλογα με τον κειμενικό τύπο και το κειμενικό είδος, Εσωτερικά δομικά στοιχεία κειμένου και παραγράφου, Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου (αιτιολόγηση, παραδείγματα, σύγκριση-αντίθεση, αναλογία, διαίρεση, αίτιο – αποτέλεσμα και ορισμός) και Γλώσσα Αφήγησης και Επιχειρηματολογίας.

▪ Εκφραστικά/ γλωσσικά μέσα και η λειτουργία τους:

Κυριολεξία - Μεταφορά, Ενεργητική - Παθητική σύνταξη, Ρητορικά ερωτήματα, Παρατακτική – Υποτακτική σύνδεση, Μικροπερίοδος - Μακροπερίοδος λόγος, Ρηματικά πρόσωπα.

▪ Λεξιλόγιο:

Συνώνυμα, Αντώνυμα, Ετυμολογία, Πολυσημία, Παραγωγή-Σύνθεση.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	
ΓΡΑΠΤΗ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ/ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΣΑ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ
Ένα (1) διαγώνισμα ενενήντα (90΄) λεπτών που περιλαμβάνει: 1. Παραγωγή Επικοινωνιακού Λόγου. 2. Αδίδακτο κείμενο για κατανόηση και σχετικές Παρατηρήσεις Περιεχομένου - Μορφής, καθώς και Γλωσσικές Ασκήσεις (βλ. σχετικές Οδηγίες για τη φιλοσοφία και τη δομή των εξεταστικών δοκιμίων).	1. Συμμετοχή στη μαθησιακή διαδικασία. 2. Εργασίες και δραστηριότητες (κατ' οίκον και άλλες), που προάγουν την παραγωγή λόγου και την καλλιέργεια δεξιοτήτων. 3. Συμμετοχή σε Διαγωνισμούς ενδοσχολικούς, παγκύπριους ή και άλλους.

	4. Σύντομες / μικρής διάρκειας γραπτές προειδοποιημένες ασκήσεις 5. Αυτοαξιολόγηση - Ετεροαξιολόγηση 6. Δημιουργικές Εργασίες (projects), μικρές ή μεγαλύτερες, ατομικές ή ομαδικές, με χαρακτηριστικό τους την καινοτομία και τη δημιουργικότητα, κατόπιν ανάθεσης και με την καθοδήγηση του/ της διδάσκοντα/ διδάσκουσας. Αξιολογείται το σύνολο της εργασίας από τη σύλληψη της ιδέας/του θέματος, την εκπόνηση έως και την παρουσίασή της στην ολομέλεια της τάξης. 7. Ψηφιακή Αξιολόγηση (πχ. διαδικτυακά κουίζ, διαδραστικές δραστηριότητες, ψηφιακές παρουσιάσεις).

ΕΝΙΑΙΑ ΤΕΛΙΚΗ ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΕΚΑΤΟ ΤΡΙΑΝΤΑΠΕΝΤΕ (135) ΛΕΠΤΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας Γ' Λυκείου διδάσκεται τέσσερις (4) περιόδους την εβδομάδα. Ο Προγραμματισμός του μαθήματος της Νέας Ελληνικής Γλώσσας αναδιαμορφώθηκε, βάσει της συμβατότητας των Δεικτών Επιτυχίας – Δεικτών Επάρκειας (αφορούν i) Έννοιες/Πληροφορίες, ii) Δεξιότητες/Στρατηγικές Σκέψης και iii) Στάσεις/Αξίες) και των Δεικτών δια βίου μάθησης με τον διδακτικό χρόνο ανά τετράμηνο. Στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού και εξορθολογισμού των Αναλυτικών Προγραμμάτων τα προτεινόμενα δεν αφορούν αποκλειστικά και μόνο σε απλή απομνημόνευση εννοιών και πληροφοριών και αναπαραγωγή γνώσης, αλλά σε παραγωγή γνώσης με έμφαση σε δεξιότητες κριτικής σκέψης αλλά και στάσεις, εκεί όπου ενδείκνυται. Οι περίοδοι διδασκαλίας που προτείνονται είναι ενδεικτικές. Επομένως, ο/η φιλόλογος μπορεί να επανεντάξει στη διδασκαλία του/της τους Δείκτες, τους οποίους δεν έχουν κατακτήσει οι μαθητές/-τριες του/της, διαφοροποιώντας τη διδασκαλία. Ειδικότερα, για την Γ' Λυκείου, μπορεί να εστιάσει στη διδασκαλία της Επιχειρηματολογίας (τρόποι και μέσα πειθούς), του Δοκιμίου, της Περίληψης, καθώς και διάφορων γλωσσικών φαινομένων.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το μάθημα της Νέας Ελληνικής Γλώσσας διδάσκεται με βάση τις αρχές της Επικοινωνιακής - Κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Διδάσκεται στοχευμένα, είναι επικοινωνιακά παισιωμένο με τρόπο δημιουργικό και ελκυστικό. Σκοπός είναι η έμφαση όχι μόνο σε έννοιες/πληροφορίες, αλλά η κατάκτηση των δεξιοτήτων της Κατανόησης και της Παραγωγής του Προφορικού και του Γραπτού Λόγου, καθώς και της κριτικής σκέψης. Κατά την επεξεργασία/μετατροπή/δημιουργία κειμένων ακολουθείται η μεθοδολογική αρχή της συνεξέτασης/διασύνδεσης μορφής - περιεχομένου. Εξετάζεται ο λειτουργικός ρόλος των γλωσσικών επιλογών του/της συγγραφέως και εφαρμόζεται σε κείμενα προφορικού και γραπτού λόγου των μαθητών/-τριών.

Κατά τη διδασκαλία εφαρμόζονται μαθητοκεντρικές μορφές διδασκαλίας, αναδεικνύοντας και δίνοντας έμφαση στις δεξιότητες της κριτικής σκέψης· για παράδειγμα, η διερευνητική μορφή διδασκαλίας, κατά την οποία επιδιώκεται η ενεργοποίηση γόνιμης, δημιουργικής σκέψης,

ικανότητας του/της μαθητή/-τριας για κατάκτηση της γνώσης, ο διάλογος, καθώς και η δραματοποίηση. Κατά τη διδασκαλία οι εκπαιδευτικοί είναι δυνατόν να επιλεγούν συνεργατικές ή ομαδοσυνεργατικές μορφές διδασκαλίας. Παρόλα αυτά, εννοείται ότι υπάρχει ευελιξία στην επιλογή ή και στον συνδυασμό μορφών διδασκαλίας που θα πρέπει να συνάδουν με τους εκάστοτε μαθησιακούς Δείκτες Επιτυχίας.

Ο/Η φιλόλογος έχει τη δυνατότητα να αντλεί υλικό (κείμενα για σκοπούς επικαιροποίησης των θεμάτων για Παραγωγή Λόγου, λεξιλογικές ασκήσεις που συνάδουν με τη θεματολογία κ.ά.) από τα σχολικά εγχειρίδια, αλλά και από άλλες πηγές. Τα κείμενα αυτά χαρακτηρίζονται από γλωσσική ποιότητα και αρτιότητα και ανταποκρίνονται στη μαθησιακή ετοιμότητα, τα ενδιαφέροντα και την ηλικία των μαθητών/-τριών. Νοείται ότι στην περίπτωση που ο/η διδάσκων/-ουσα διαπιστώσει ότι οι μαθητές/-τριες δεν κατέχουν προαπαιτούμενες/προϋπάρχουσες γνώσεις ή δεξιότητες (όπως για παράδειγμα, τα χαρακτηριστικά κειμενικών τύπων/ειδών, τα μέσα και τους τρόπους πειθούς, τους τρόπους ανάπτυξης της παραγράφου και τη δομή της παραγράφου), ο/η διδάσκων/-ουσα επανέρχεται και επανεπεντάσσει τα συγκεκριμένα φαινόμενα στη διδασκαλία του/της με δημιουργικό και ευσύνοπτο τρόπο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Ο/Η φιλόλογος εφαρμόζει την αρχική - διαγνωστική αξιολόγηση (διάγνωση μαθησιακών αναγκών και βαθμού ετοιμότητας πρόσληψης), έτσι ώστε να εντοπίσει τυχόν ελλείψεις, αδυναμίες των μαθητών του/της για να διαφοροποιήσει στη συνέχεια τη διδασκαλία του/της (*Διαμορφωτική αξιολόγηση*) και να αξιολογήσει τους/τις μαθητές/-τριες του/της (*Τελική Αξιολόγηση*). Ο/Η διδάσκων/-ουσα προσφέρει τη δυνατότητα παραγωγής προφορικών και γραπτών κειμένων που ανήκουν σε ποικίλους/α Κειμενικούς/ά Τύπους/Είδη και που απευθύνονται σε έναν πραγματικό αποδέκτη (αυθεντική αξιολόγηση). Οι μαθητές/-τριες αυτοαξιολογούν το κείμενό τους με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και χρησιμοποιούν τεχνικές, όπως την *Τεχνική της Συλλογικής Επαναδιατύπωσης*, έτσι ώστε το τελικό κείμενό τους να γίνει κατάλληλο και πιο αποτελεσματικό. Η τελική αξιολόγηση των μαθητών/τριών απορρέει από τη γραπτή και την *προφορική/συντρέχουσα αξιολόγησή τους*. Ως προς τη γραπτή αξιολόγηση, αυτή περιλαμβάνει το γραπτό Διαγώνισμα από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα, καθώς και την **Ενιαία Τελική Απολυτήρια Γραπτή Εξέταση**. Τα δοκίμια γραπτής αξιολόγησης έχουν δομηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να συνάδουν με τους Δείκτες Επιτυχίας – Δείκτες Επάρκειας και τους Δείκτες δια βίου μάθησης. Οι μαθητές/-τριες αξιολογούνται στους άξονες του περιεχομένου και της μορφής, τόσο στην κατανόηση όσο και στην παραγωγή γραπτού λόγου. Οι μαθητές/-τριες αξιολογούνται και με εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης όπως π.χ εργασίες τύπου project, διαθεματικές εργασίες κ.ά.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1:

Οι πιο κάτω θεματικές ενότητες θα διδαχθούν με βάση την επικοινωνιακή – κειμενοκεντρική προσέγγιση μέσα από άγνωστα/αδίδακτα κείμενα τόσο στους άξονες του περιεχομένου και της μορφής, όσο και στην παραγωγή και μετασχηματισμό προφορικού/γραφτού Λόγου.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2:

Στη γ' στήλη παρατίθενται ορισμένες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που ενδείκνυται να χρησιμοποιηθούν από τους εκπαιδευτικούς, ώστε να επιτευχθούν επιτυχώς τόσο οι Δείκτες Επιτυχίας-Επάρκειας όσο και οι Δείκτες της δια βίου μάθησης. Παράλληλα, προτείνονται ενδεικτικές πρακτικές ή/και δραστηριότητες που διασαφηνίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι υπό έμφαση δεξιότητες εντός των διδακτέων διδάσκονται και μπορούν να εφαρμοστούν για την κατάκτηση των επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, στη γ' στήλη γίνεται παραπομπή σε συγκεκριμένα κείμενα. Ο/Η εκπαιδευτικός έχει τη διακριτική ευχέρεια να επιλέξει τόσο τον αριθμό, όσο και το είδος των αδίδακτων κειμένων που θα διδάξει στην τάξη του σύμφωνα με τους ΔΕ-ΔΕ. Έχει επίσης, τη δυνατότητα να διδάξει ένα κείμενο από τα πιο κάτω προτεινόμενα σχολικά εγχειρίδια, από τον ιστότοπο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας: <http://ellim.schools.ac.cy/index.php/el/> ή κείμενο δικής του επιλογής.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3:

Διευκρινίζεται ότι οι πιο κάτω θεματικές ενότητες, αφού διδαχθούν άπαξ όπου δύναται θα πρέπει να διδάσκονται και συνδυαστικά. Το ίδιο ισχύει και για τα διάφορα γλωσσικά φαινόμενα, δηλαδή, αφού διδαχθούν άπαξ (επαγωγικά μέσα από κείμενα), θα γίνεται αναφορά (σπειροειδής μάθηση) και σε άλλα κείμενα άλλων θεματικών ενότητων. Σημειώνεται, παράλληλα, ότι στο επίκεντρο των πιο κάτω θεματικών ενότητων βρίσκεται η έννοια του **ενεργού πολίτη** (βλ. Πολιτότητα/Πολιτειότητα). Ως εκ τούτου, ο/η διδάσκων/-ουσα καλείται μέσα από τη διδασκαλία των θεματικών ενότητων να καλλιεργήσει την κριτική και δημιουργική σκέψη των μαθητών/-τριών, ως υπεύθυνων πολιτών με αυτόνομη προσωπικότητα, με σεβασμό στη διαφορετικότητα, που ασκούν με συνέπεια τα δικαιώματά τους, αναλαμβάνοντας, παράλληλα και τις υποχρεώσεις τους, βασικά χαρακτηριστικά δηλαδή του ενεργού και δημοκρατικού πολίτη.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4:

Οι διδάσκοντες/-ουσες καλούνται να διδάξουν υποχρεωτικά τις εξής τέσσερις (4) θεματικές ενότητες με την σειρά που αναγράφονται στα πλαίσια μάθησης.

Β' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

Κειμενικός Τύπος: Επιχειρηματολογία

Θεματική Ενότητα: **Κύπρος – Ελλάδα – Ευρώπη – Κόσμος.**

(-Η ευρωπαϊκή διάσταση της Εκπαίδευσης. / -Οι διαχρονικές αξίες του Ελληνισμού. / -Τα σύγχρονα προβλήματα στην παγκοσμιοποιημένη κοινωνία.
- Η ενεργός πολιτότητα/πολιτειότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΟΡΦΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΛΟΓΟΥ		ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ / ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ / ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ	ΠΕΡ. ΔΙΔ/ΛΙΑΣ
ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΥΠΟ ΕΜΦΑΣΗ ΣΕ ΚΑΘΕ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ		
• Θέμα – Θεματολογία - Στρατηγικές κατανόησης κειμένου (π.χ. ερωτήσεις ανοικτού - κλειστού τύπου) • Επικοινωνιακό και κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο - ιστορικότητα κειμένου • Μορφές - κώδικες - παράγοντες - τρόποι επικοινωνίας • Χαρακτηριστικά κειμενικού/-ών τύπου/ων (έμφαση στην Επιχειρηματολογία) • Η Πειθώ: Τρόποι και μέσα πειθούς: Επίκληση στη λογική, Επίκληση στην αυθεντία, Επίκληση στο συναίσθημα, Επίκληση στο ήθος του πομπού/δέκτη, Επίθεση στο ήθος του αντιπάλου	• Κειμενικό είδος για παραγωγή γραπτού επικοινωνιακού λόγου: Δοκίμιο • Εξωτερικά δομικά στοιχεία Κειμενικού Είδους • Εσωτερικά στοιχεία Κειμενικού Είδους (συνοχή – συνεκτικότητα) • Γλωσσικά χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Οργανωτικά πρότυπα Επιχειρηματολογίας (δομή επιχειρηματολογικού κειμένου)	➤ καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής σκέψης ➤ καλλιέργεια δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας (Λόγος – Αντίλογος – Σύνθεση) ➤ ενίσχυση της προσληπτικής ικανότητας μέσω της διαμορφωτικής και εναλλακτικής αξιολόγησης ➤ εφαρμογή διερευνητικής μάθησης / μέθοδος λύσης προβλήματος ➤ αξιοποίηση της αρχής της επικαιροποίησης	18

• Χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Ύφος, σκοπός • Σημεία στίξης (λειτουργία) • Κριτική τοποθέτηση (συνεξέταση - πολυφωνικών - κειμένων) • Εξωτερικά και Εσωτερικά δομικά στοιχεία του Κειμενικού Είδους • Δομικά στοιχεία παραγράφου (θεματική πρόταση - λεπτομέρειες – κατακλείδα) • Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου (όλοι) ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ • Γλώσσα Επιχειρηματολογίας (π.χ. ρητορικά ερωτήματα, παρατακτική – υποτακτική σύνδεση προτάσεων κ.ά.) • Εκφραστικά μέσα – σχήματα λόγου (π.χ μεταφορική χρήση της γλώσσας) • Λεξιλόγιο: Ετυμολογία, Πολυσημία, Παραγωγή – Σύνθεση, Συνώνυμα – Αντώνυμα	• Παραγωγή προφορικού/ γραπτού λόγου: - Περίληψη -Παράγραφος -Ανάπτυξη παραγράφου	➤ καλλιέργεια σεβασμού της πολιτισμικής ετερότητας/ σύγκριση προοπτικών (οπτικών γωνιών) από διαφορετικούς πολιτισμούς ή διαφορετικές εθνότητες, όπως εντοπίζονται στα κείμενα – ανάδειξη της ισοτιμίας τους Ενδεικτικά κείμενα: • Ν. Τσόμσκι, «Το περίγραμμα της Νέας Παγκόσμιας Τάξης» (ΘΚ σσ. 466-469) • Γ. Θεοτοκάς, «Ελληνισμός και Ευρώπη» (ΘΚ σσ. 470- 471) ➤ «Η Ευρωπαϊκή Ένωση», Μέρος Γ΄ Το άτομο ως πολίτης της παγκόσμιας κοινωνίας (ΠΑ σσ. 202-212, 215-228)	

Κειμενικοί Τύποι: Επιχειρηματολογία Θεματική Ενότητα: Επιστήμη – Τεχνολογία. Διατάραξη Οικοσυστήματος.			
• Θέμα – Θεματολογία - Στρατηγικές κατανόησης κειμένου (π.χ. ερωτήσεις ανοικτού - κλειστού τύπου) • Επικοινωνιακό και κοινωνιοπολιτισμικό πλαίσιο - ιστορικότητα κειμένου • Μορφές - κώδικες - παράγοντες - τρόποι επικοινωνίας • Χαρακτηριστικά κειμενικού/-ών τύπου/ων (έμφαση στην Επιχειρηματολογία) • Η Πειθώ: Τρόποι και μέσα πειθούς: Επίκληση στη λογική, Επίκληση στην αυθεντία, Επίκληση στο συναίσθημα, Επίκληση στο ήθος του πομπού/δέκτη, Επίθεση στο ήθος του αντιπάλου • Χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Ύφος, σκοπός • Σημεία στίξης (λειτουργία)	• Κειμενικό είδος για παραγωγή γραπτού επικοινωνιακού λόγου: Επιστολή/Ομιλία/ Άρθρο • Εξωτερικά δομικά στοιχεία Κειμενικού Είδους • Εσωτερικά στοιχεία Κειμενικού Είδους (συνοχή – συνεκτικότητα) • Γλωσσικά χαρακτηριστικά Κειμενικού Είδους • Οργανωτικά πρότυπα Επιχειρηματολογίας (δομή επιχειρηματολογικού κειμένου) • Παραγωγή προφορικού/ γραπτού λόγου: - Περίληψη -Παράγραφος -Ανάπτυξη παραγράφου	➤ καλλιέργεια αναλυτικής και συνθετικής σκέψης <i>Ενδεικτικά:</i> <i>Δυνατότητα παρακολούθησης της ομιλίας του Δρ Σπύρου Κιτσινέλη στο TEDxAcademy (https://www.youtube.com/watch?v=_nUNalZKE5E 10.54') και σχολιασμός με βάση συγκεκριμένα ερωτήματα που θα τεθούν.</i> ➤ καλλιέργεια κριτικής σκέψης/χρήση τεχνικών κριτικής αξιολόγησης (:αξιοποίηση μοντέλων διδασκαλίας και τεχνικών μέσω των οποίων καλλιεργείται η κριτική σκέψη: π.χ. επαγωγική διδασκαλία, μαιευτική μέθοδος, ερωτήσεις ανοικτού τύπου, επικαιροποίηση). - <i>Ενδεικτικά: ό.π</i> ➤ καλλιέργεια δεξιοτήτων επιχειρηματολογίας (Λόγος – Αντίλογος – Σύνθεση) - <i>Ενδεικτικά:</i>	24

• Κριτική τοποθέτηση (συνεξέταση - πολυφωνικών - κειμένων) • Εξωτερικά και Εσωτερικά δομικά στοιχεία του Κειμενικού Είδους • Δομικά στοιχεία παραγράφου (θεματική πρόταση - λεπτομέρειες – κατακλείδα) • Τρόποι ανάπτυξης παραγράφου (όλοι) ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ • Γλώσσα Επιχειρηματολογίας (π.χ. ρητορικά ερωτήματα, παρατακτική – υποτακτική σύνδεση προτάσεων κ.ά.) • Εκφραστικά μέσα – σχήματα λόγου (π.χ μεταφορική χρήση της γλώσσας) • Λεξιλόγιο: Ετυμολογία, Πολυσημία, Παραγωγή – Σύνθεση, Συνώνυμα – Αντώνυμα		<i>-Μπορούν να συμμετέχουν σε αγώνες αντιλογίας και αυθόρμητου λόγου που αφορούν «μεγάλα ερωτήματα», τα οποία τίθενται άμεσα ή έμμεσα από τα κείμενα, όπως π.χ. «Υπάρχουν ηθικοί περιορισμοί στο επιστημονικό έργο;» (αγώνας αντιλογίας)</i> ➤ ενίσχυση της προσληπτικής ικανότητας μέσω της διαμορφωτικής και εναλλακτικής αξιολόγησης ➤ εφαρμογή διερευνητικής μάθησης / μέθοδος λύσης προβλήματος <i>Ενδεικτικά:</i> <i>- Στο πλαίσιο των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης, μπορούν να προταθούν μικρές εργασίες τύπου project. Να αναζητηθούν σημαντικοί επιστήμονες που με το έργο τους συνέβαλαν στη βελτίωση των όρων ζωής του ανθρώπου.</i> ➤ συνεργατικές και βιωματικές μορφές μάθησης: μαθητοκεντρικό μοντέλο διδασκαλίας, ομαδοσυνεργατική μάθηση, πρακτική της «ενσυναίσθησης», τάξη-«εργαστήριο», εκπαιδευτική διαδικασία ως εμπειρία «έρευνας / γνώσης» διαρκώς ανατροφοδοτούμενη ➤ εφαρμογή αυθεντικής μάθησης και αξιολόγησης <i>Ενδεικτικά: ό.π</i>	

		➤ ανάπτυξη μεταγνωστικής ικανότητας/αυτόνομη μάθηση ➤ μετασχηματισμός γνώσεων και εφαρμογή δεξιοτήτων σε καταστάσεις της καθημερινής ζωής ➤ αξιοποίηση της αρχής της επικαιροποίησης <i>Ενδεικτικά:</i> <i>Στο πλαίσιο της επικαιροποίησης, προτείνεται οι μαθητές/-τριες να προσεγγίσουν κριτικά τα ηθικά διλήμματα που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι επιστήμονες στις μέρες μας και να συγκρίνουν τις αντιδράσεις και τις συμπεριφορές τους.</i> ➤ εφαρμογή βιωματικής μάθησης: ανιχνεύει στα κείμενα τη βιωμένη εμπειρία άλλων εποχών και αναζητεί σημεία αναφορά για τη δική του/της μαθητή/-τριας ζωής ➤ εφαρμογή της διακειμενικής προσέγγισης ➤ εφαρμογή της διαθεματικής προσέγγισης ➤ Αξιοποίηση με υπευθυνότητα των ψηφιακών τεχνολογιών. <i>Ενδεικτικά:</i> <i>Δυνατότητα παρακολούθησης του podcast του επιστήμονα Δημήτρη Nanόπουλου</i> <i>(https://www.lifo.gr/podcasts/akou-tin-epistimi/dimitris-nanopoylos-arhes-toy-2030-tha-</i>	

		<u>ehoyme-tis-protres-mikres-apoikies</u>) και συζήτηση στην ολομέλεια των θεμάτων που αναδύονται όπως η βιοηθική, ο μετά-άνθρωπος κ.λπ. ➤ Στο πλαίσιο των διακαλλιτεχνικών δραστηριοτήτων, μπορούν να προβούν σε νέες δημιουργίες, που συνδυάζουν άλλα είδη τέχνης με αφορμή το κείμενο που διάβασαν, με τη συνδρομή των ΤΠΕ και την αξιοποίηση των υπαρχόντων ψηφιακών εκπαιδευτικών εργαλείων. ➤ Επιλογή δραστηριοτήτων που επιτρέπουν στους/στις μαθητές/-τριες να έρθουν σε επαφή με τη διαδικασία της γραφής και γενικά της καλλιτεχνικής δημιουργίας ➤ αρχή της «παιδαγωγικής διαφοροποίησης»: διδασκαλία προσανατολισμένη στο επίπεδο ετοιμότητας κάθε παιδιού για την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας Ενδεικτικά κείμενα: • Ε.Π. Παπανούτσος, «Η Τεχνική Πρόοδος» (ΕΕ σσ. 118-122) • Ν. Ματσaniώτης, «Η κλωνοποίηση - Τα υπέρ και τα κατά για τον άνθρωπο» (ΕΕ σσ. 170-174) • Μ. Πλωρίτης, «Τεχνική πρόοδος και ποιότητα ζωής» (Δοκίμια Λυκείου σσ.169- 172) • Ν. Γκάτσος, «Ο εφιάλτης της Περσεφόνης» (ΘΚ σ. 328)	

		• Α. Καρακούσης, «Η ζωή είναι εκεί, εδώ απλώς χάνεται» (ΘΚ σσ. 329-330) • Γ. Γραμματικάκης, «Η δοκιμασία ενός πολιτισμού» (ΘΚ σσ. 331-334) • Π. Ρήβερς «Γαία: η ζωή σε ισορροπία» (Δοκίμια Λυκείου σσ. 257-261) Μόνο για άντληση υλικού • «Άνθρωπος και περιβάλλον», Μέρος Δ' Το άτομο και το περιβάλλον (ΠΑ, σσ. 262-292) • «Ενεργειακό Πρόβλημα» Μέρος Δ', Το άτομο και το περιβάλλον (ΠΑ σσ. 293- 299) • Μ. Ανδρόνικος, «Η προστασία του περιβάλλοντος» (ΕΕ σσ. 255- 257)	
Α)Γραπτή και προφορική/συντρέχουσα αξιολόγηση			3
Β) (Αυτο /Ετερο) αξιολόγηση – Επανάληψη /Εμπέδωση, ενδεικτικά: i) Δομή/οργάνωση παραγράφου, ii) Επιχειρηματολογία (τρόποι και μέσα πειθούς) Καθορισμένα κριτήρια: Συνάφεια Κειμενικού Είδους, σκοπού, επικοινωνιακής περίστασης, επάρκεια περιεχομένου, οργάνωση/ δομή λόγου, γλωσσικές/γραμματικές/λεξιλογικές επιλογές, έκφραση, σύνταξη, στίξη, ορθογραφία, εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία			3
Σύνολο δ.π. Β' τετραμήνου			48